

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0530102 Skeppshult

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000 -områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitat-direktiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livs-miljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitat-direktivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har till kommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet.

Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Lena Smith

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0530102 Skeppshult

Kommun: Svenljunga

Områdets totala areal: 5,5 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-12-09

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden:

Privat.

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 1998-01-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

9110 - Näringsfattig bokskog

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: I Natura 2000-området Skeppshult är de prioriterade bevarandevärdena bevarandet av den äldre bokskogen. Den ska präglas av naturlig dynamik och frånvaro av mänskliga ingrepp. Den naturliga hydrologin ska bevaras så att miljön fortsätter vara lämplig för de epifyter som förekommer i området.

Motivering: Området utgör det största bokbeståndet i Svenljunga kommun. Skogen har tämligen lång kontinuitet och intressant lavflora.

Prioriterade åtgärder: Skogen ska lämnas till fri utveckling. Inträngande gran ska dock röjas bort vid behov. I den norra spetsen där barrskog (ej Natura 2000-naturtyp) har avverkats ska etablering av lövträd gynnas.

Beskrivning av området

Natura 2000-området består av två mindre delområden med näringsfattig bokskog. Bokarna är klena-medelgrova men där finns även gamla, grova bokar. Mossfäll finns på vissa stående träd samt på block mm. I skogsbeståndet finns även inslag av gran, vårtbjörk och ek samt i det södra delområdet ett mindre stråk av obestämd icke-naturaskog. Bortsett från norra delen, där det finns en fornåker med röjningsrösen och en tydlig historia av hävd, är de flesta träd långa och raka med kronorna högt upp. Det finns måttligt med död ved, stående och liggande, men inte tillräckligt av äldre nedbrytningsstadier för fullgott habitat. Enstaka stubbar, främst i norr, syns som spår från äldre skogsbruk. Objektet är källpåverkat. Underröjning av ung gran har skedd ungefär år 2007. I den norra delen finns en forn lämning i form av en hålväg som genomkorsar området i öst-västlig riktning. En gammal brukningsväg och en ledningsgata korsar också området.

Lunglav (NT) finns på några av bokarna. Under lövskogsinventeringen noterades även förekomst av traslav och korallblylav i området, samt kort parasitspik (VU) strax utanför. Blåsippa förekommer i fältskiktet och det finns även sedan tidigare noteringar om tallört och gullpudra. Bokskogen bedömdes under lövskogsinventeringen ha det högsta naturvärdet, klass 1. Inom skogsbeståndet finns inventerade skyddsvärda träd, 4 bokar och 1 ek. Träden är så kallade hålträd eller hyser rödlistade arter/signalarter. Större delen av naturaområdets båda delområden med bokskog ingår i ett biotopskyddsområde och utgörs av nyckelbiotop, utpekade av Skogsstyrelsen. För ädellövskogen mellan Natura 2000-området och vägen finns ett naturvårdsavtal.

En avverkning av skogen som gränsar till naturaområdets norra del utfördes 2014. Även den del av naturaområdets norra spets som utgjordes av icke natura-barrskog har avverkats. Denna del av naturaområdet ingår inte i biotopskyddsområdet eller naturvårdsavtalet. Skogsstyrelsen skrev efter samråd med Länsstyrelsen i april 2014 ett s k Natura 2000-råd till markägaren om att eventuella lövträd i naturaområdets nordvästra spets skulle sparas i avverkningen samt att plantering av gran inte får göras närmare än ca 15 meter från Natura 2000-områdets gräns. Här ska det i stället tillåtas bli lövföryngring.

Bevarandemål

Bokskogen ska utvecklas fritt så att mängden gamla träd och död bokved ökar och skapar goda förutsättningar för främst epifytiska kryptogamer att fortleva i livskraftiga bestånd.

Se även under naturtypen 9110.

Vad kan påverka negativt

- Avverkning, röjning, gallring, städning utgör hot genom att lämpliga strukturer förstörs eller borttages. Även åtgärder i intilliggande områden kan vara skadliga genom att de påverkar lokalklimatet i beståndet av intresse.
- Invasion av gran eller främmande trädslag.
- Brist på större sammanhängande bokskogar försvårar för arter som är beroende av naturtypen.
- Exploatering av området i fråga.
- Produktionshöjande åtgärder i skogsbruket, exempelvis gödsling, markberedning, plantering och användandet av främmande trädslag.
- Markskador och dikning. Förutom den mekaniska skadan kan hydrologin påverkas och naturmiljön förändras.
- Fragmentering. I den mindre skalan kan exempelvis skogsbilvägar leda till fragmentering av vissa organismers populationer, medan andra organismer påverkas negativt när skogsbestånden blir alltför isolerade i landskapet.

- Nedfall av kemiska ämnen. Vissa kemiska ämnen har förmågan att direkt skada organismer, men kan också påverka hela naturmiljön. Så har till exempel vissa kväveföreningar den effekten att de är skadliga för svampar och lavar, samtidigt som de kan vara gödande och ge förändringar i vegetationen. Andra skadliga ämnen är svavel- och metallföreningar.
- Brist på dynamik. Arterna förekommer ofta bara i några få stadier i skogens utveckling. Om de dynamiska krafterna inte får verka kan det i landskapet uppstå brist på något av dessa stadier, med följd att de ingående arternas habitat försvinner. Detta gäller bland annat klimat- och väderfenomen, översvämning och utbrott av vissa skadeorganismer.
- Älg och annat vilt kan förhindra förnyring av lövträden.
- Nya sjukdomar och skadeorganismer.

Följande är reglerat i det skogliga biotopskyddet:

Enligt beslutet om biotopskydd är arbetsföretag som kan skada naturmiljön inte tillåtna. Sådana åtgärder kan vara förnygringsavverkning, gallring, röjning, plockhuggning, uttag av död ved, byggande av skogsbilväg, körning med maskiner som orsakar djupa spår, gödsling, kalkning och dikning samt grävning, schaktning, utfyllning med eller tippning av avfall eller överskottsmassor och anordnande av upplag.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Skydd:

Större delen av området omfattas av biotopskydd. Biotopskyddets gränser överensstämmer inte helt med Natura 2000-områdets, den allra sydöstligaste delen och den nordvästra spetsen ingår inte i biotopskyddsområdet. Det sydöstra delområdet ingår i ett större område med naturvårdsavtal, bildat av Skogsstyrelsen.

Skötsel:

Området får utvecklas fritt. Inträngande gran ska röjas bort.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

9110 - Näringsfattig bokskog

Areal: 5,5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 5,1 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Natura 2000-området består av två delområden med näringsfattig bokskog, områdena ligger med ca 80 meters mellanrum. Skogen innehåller många gamla, kläna-medelgrova träd med inslag av grova träd. Hålträd och bokar med rik påväxt av epifyter t ex lunglav förekommer. Bortsett från norra delen, där det finns stenrösen och en tydlig historia av hävd, är de flesta träd långa och raka med kronorna högt upp. Det finns måttligt med död ved, stående och liggande. Enstaka stubbar, främst i norr, syns som spår från äldre skogsbruk. Underröjning av ung gran har skedde omkring år 2007.

Generell beskrivning av naturtypen: Bokskog på sur podsolerad jord som är torr till frisk. Trädskiktets kronträckningsgrad är mellan 30 - 100% och bok utgör minst 50%. Inslag av andra trädslag kan förekomma. Skogen ska vara eller i nära framtid kunna bli naturskog och vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Gamla träd, död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen ska finnas. Fältskiktet saknas helt eller är glest med kruståtel, vitfryle, örnbräken och blåbär. Skogen har ofta ett mäktigt förnalager av ofullständigt nedbrutna boklöv. En väl utvecklad och artrik epifytflora av främst lavar kan förekomma. Karaktärsarter är kruståtel, bok, vårfryle, ekorrbar, harsyra, örnbräken och blåbär. Typiska arter är fällmossa, gullockmossa, platt fjädermossa, trädporella, krusig ulota, traslav, lunglav, gryinig filtlav, havstulpanlav skriftklotterlav m.fl.

Naturtypen är känslig för faktorer som stör den skogliga kontinuiteten och den naturliga dynamiken. Den är också känslig för förändringar i hydrologin som t.ex. förändringar i ansluten grundvattenförekomst, fragmentering och minskade populationer av karaktäristiska och typiska arter.

Bevarandemål

Arealen näringsfattig bokskog ska vara minst 5,1 ha.

Småskaliga naturliga processer, t. ex. åldrande, avdöende och omkullfallna träd och luckbildning, liksom periodvisa omvälvande störningar, t.ex. insektsangrepp och stormfällning ska påverka skogens dynamik och struktur i hela området. De hydrologiska processerna i marken ska vara naturliga. Ädellövträd ska prägla skogen och krontäckningen ska kunna variera mellan tätare och glesare beskogad mark. Det ska finnas gamla träd och förnygring av nya träd som efterträdare av följande trädarter: bok (allmänt-rikligt förekommande), ek (enstaka), björk (enstaka); al (enstaka). Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Följande strukturer/substrat sak finnas: gamla träd (allmänt-rikligt förekommande); liggande död ved och stubbar (tämligen allmänt förekommande); stående döda eller döende träd (enstaka); död ved i olika former inklusive levande träd med döda träddeklar (allmänt-rikligt förekommande); träd med hackspettsbohål; gamla träd med grov bark, skador, håligheter, mulm eller döda delar (enstaka). Vindskyddade skogsmiljöer med en hög och jämn luftfuktighet ska utgöra ett påtagligt inslag i området. Gran, buskar och sly/ungträd ska inte tillåtas ta överhanden eller skada de biologiskt gamla och värdefulla träden i området. Främmande trädarter ska inte finnas i området. Typiska arter av; lavar t.ex. lunglav (allmänt-

rikligt förekommande); mossor (tämligen allmänt förekommande); svampar (tämligen allmänt förekommande) och kärlväxter (enstaka) ska finnas i området.

Bevarandetillstånd

Skogen bedöms ha icke-gynnsamt bevarandetillstånd.

Beståndet saknar tillräckligt med äldre nedbrytningsstadier av död ved, stående och liggande trädstammar för att nå upp till naturskogskaraktär d v s fullgott habitat. Om beståndet tillåts utvecklas fritt kommer det att på sikt uppnå naturskogskaraktär och därmed gynnsamt tillstånd.

Dokumentation

Artportalen. ArtDatabanken SLU. www.artportalen.se. Uttag 2016-02

Länsstyrelsens basinventering av skog, inventeringsanteckningar 2009

Länsstyrelsen i Älvsborgs län. 1989: Lövskogar i Svenljunga kommun. Rapport 1989:9.

Naturvårdsverket. Art- och naturtypsvisa vägledning. www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Natura-2000/.

Skogsstyrelsen, Information om vald nyckelbiotop, N 5520-1997

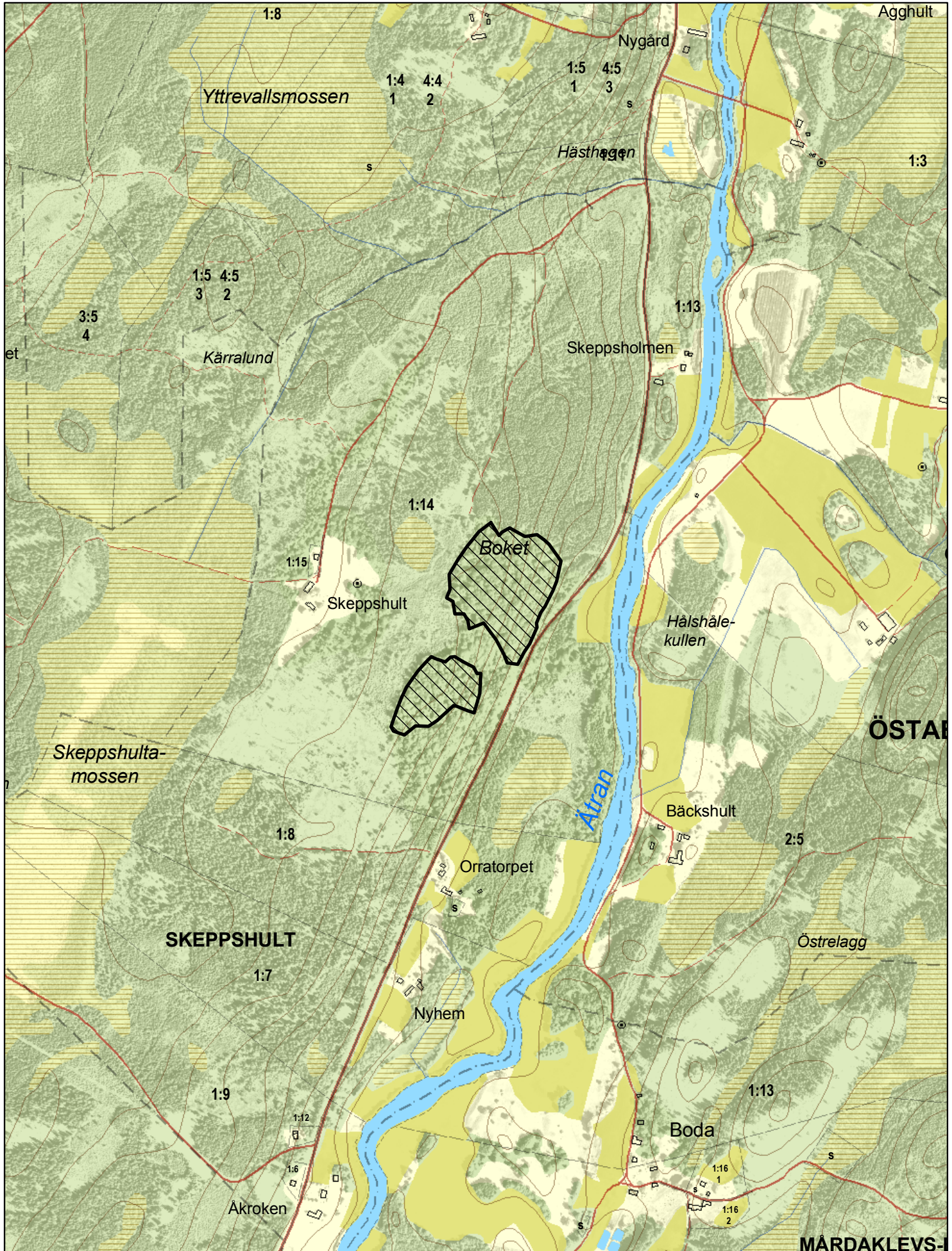
Skogsvårdsstyrelsen. 1997: Beslut om biotopskydd. Beslut 1997-01-20.

Bilagor

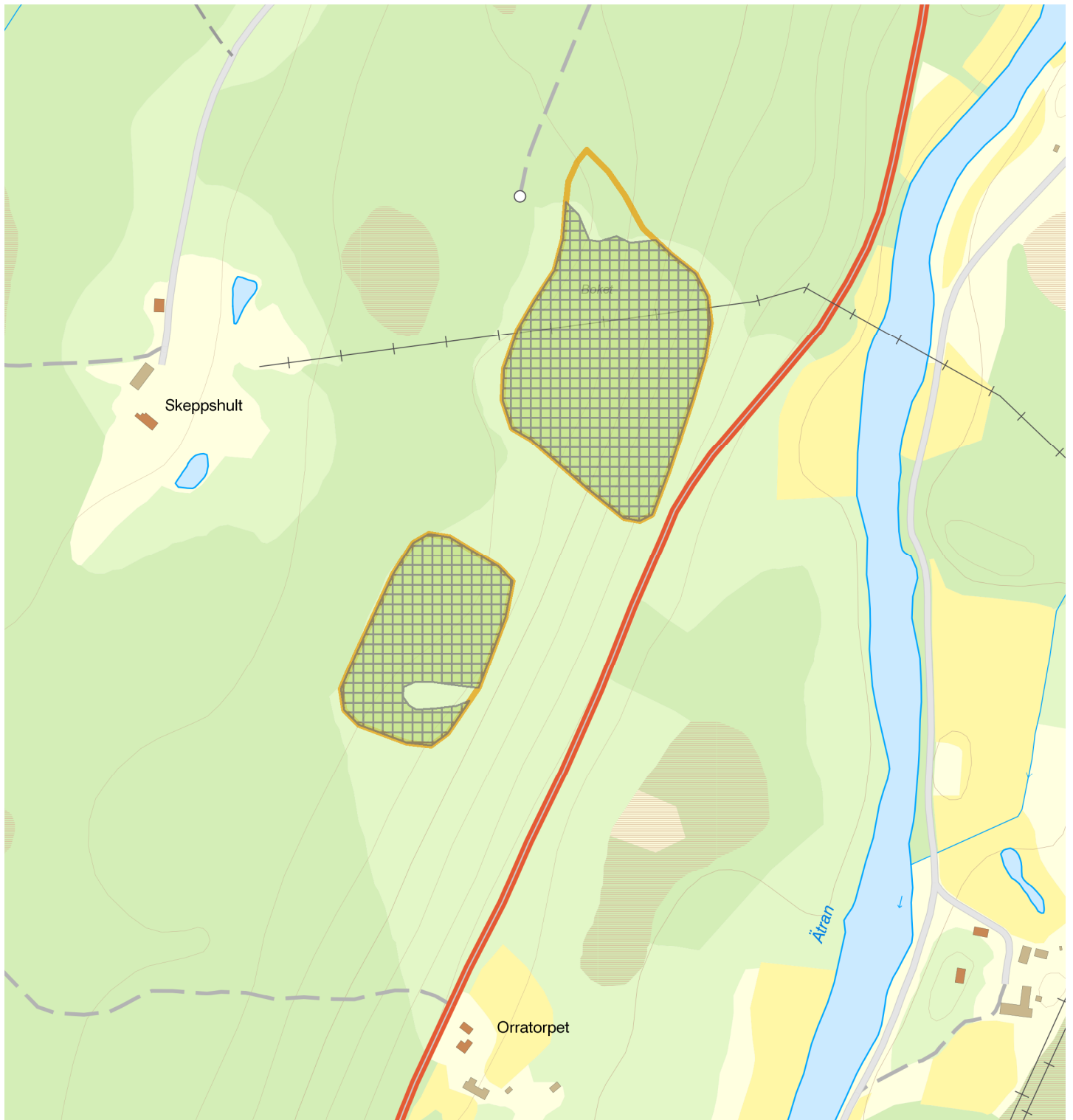
Kartor:

Natura 2000-områdets avgränsning, beslutskarta

Naturtypskarta

0 125 250 500 Meters

**Natura 2000-naturtypskarta SE 0530102 Skeppshult
Svenljunga kommun**

 9110 - Näringsfattig bokskog

 Natura 2000 Habitatdirektivet

0 100 200 300 Meter

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Skala (i A4): 1:5 000

